ВҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

МАРТ
18
понедельник
1940 он
№ 04 (3065)
Сэн 10 мүнгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

Хабарай тарилгада—большевистскэ угталга!

Баян ургасын түлөө тэмэсэлэй ажалтань—хабарай тарилгада архимээр бэлэдхэлгэһээ, тарилгые саг соонь үнгэргэлгэһөө ба гээлтэгүйгөөр, богонихон болзорто хуряалгаһаа дулдыдана. Энэ ушарбайдал болбол манай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй—колхозно үйлэдбэриин новаторнуудай хүдэлмэрөөр бүрин хүсэд тодоруулагдаа.

Үнгэрэгшэ 1939 оной хүдөө ажахын жэлэй итогууд иланхана характерна. Манай республикын зарим аймагуудта „бороо хурын гасоор“ байбашье һаань, колхозуудай опытнигууд-стахановцууд, түрүү колхозууд болбол газарта агаангые культурна архилаалгэ ба, шэн зоримгой хүдэлмэрөөрөө элбэг баян ургаса туйлаа.

Жэшээлхэдэ, Бичурай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой опытник нүхэр Перевалов болбол 10 га газарһаа гектар бүриин 25,6 центнер тарла хурлагаа. Хоринэй аймагай „Ударник“ колхоз хадаа 1939 ондо 72 га площадьһоо гектарай 16,1 центнер хуряаһан байна. Кяхтын аймагай, Кударинэй сельсоведэй, хүдөөжэлэй „Труженник“ артель болбол гектар бүриин, дунда жэшээгээр, 16 центнер шэниисэ хуряагаа. Кяхтын аймагай „Красная Заря“ колхоз хадаа 710 га площадьһоо, гектар бүриин 6,8 центнер шэниисэ ба 26 гектарһаа га бүриин 13.6 центнер ургаса хуряаһан байна.

Нэгэ колхозой, мүн адали газар дээрэ ургасань ямар ушарһаа иимэ хоёр ондоо байнаб? Ушарань, 26 га площадь дээрэ бэлэгдэмэл, архим үрэһөөр тариг-даһан байна. Саг соонь, тарилгын үдэ тээхи алдуурилгэ хэһэн, тарилгынгаа хойноһоо һайн хаа-руулалгаар хангаһан ба саг соонь хуряаһан байна.

Эдэ факт болбол юу харуулнаб гэхэдэ, үндэр ургаса хадаа стихиһаа, „хура бороонһоо“ дулдыдана бэшэ, харин газартариалангые культурна архилагшэ хүнүүдһээ, агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай, түрүү машина техникэһээ дулдыдана гэжэ үшөө дахин тодоруулна.

1940 оной хабар ерээ. Эртын тарилгые эхилтэр 20-25 үдэр үлэбэ. Энэ хабарта бэлэдхэл, үндэр ургасын түлөө тэмэсэл ямараар бэелүүлэгдэхэб? Энэ хүдэлмэри республика дотор хангалтагүй байна гэжэ сахэ тэмдэглэхэ шухала: үрэһэ хаалга—70 процент, сэбэрлэлгэ—75 проц., агротехническэ хэмжээябуулгануудай план—75 проц., тракторнуудай ремонт—90,2 проц., плуг, сеялка, культиваторнуудай ремонт—70-аад проц. дүүргэгдөөд байна. Хэрбээ тус тус колхозууд, МТС-үүдые абажа хараха болоо һаа, зариманиинь тон ехэ гээгдэлтэй. Зарим колхозууд, жэшээлхэдэ, Заиграйн аймагай, Тельманай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Заиграев) болбол агротехническэ хэмжээябуулгануудые тоохогүйн тенденци гаргана. Энэ артелиин полянуудань колхозойгоо центртэй ойргалаад шахуу юм. Теэд, поле дээрэ нэгэшье тэргэ шэбхэ адхаагүй, харин малайгаа байрануудһаа гаргажа, тэндэнь обоолоод лэ, шэбхэ адхалгын планиие дүүргээ гээшэбди гэжэ ноёдоо угана. Иимэ фактнууд Заиграйн аймаг дотор олон үзэгдэнэ. Задын аймагай, Доодо-Бургалтайн сельсоведэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз болбол шэниисын ба арбайн 250 центнер үрэһэ хааха хэрэгтэй аад, тэрэнэйгээ мина 60 центнерыень сэбэрлэжэ, тарилгын кондицидэ хүргэһэн ба овес, ячменэй үрэһые оройдоо бэлэдхээгүй; агротехническэ хэмжээябуулгануудые бэелүүлээгүй (нэгэшье гектар газарта саһа тогтоогоогүй, шэбхэ адхалгын планиие дүүргээдүй) байна.

Окино-Ключиин МТС болбол тракторай жэжэхэн частьнуудые саг соонь бэлэдхээгүйн ушарһаа, тракторнуудайгаа ремонтые мүнөө болотор дүүргээдүй. Теэд, тус МТС-тэ хэрэгтэй частьнууд, болтынууд хадаа бусад МТС-үүдтэ бии байна. Үшөөтэйн, Торийн, С.-Убанай МТС-үүд мүн лэ тиимэ байдалтай. Окино-Ключиин ба эдэ МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд хадаа «бэлэн частьнуудые хүлеэгээд лэ», эдээнииэ өөһэтөө олохын түлөө, бусад МТС-үүдтэй харилсан туһалалсахын түлөө ямаршье хэмжээнүүдые абанагүй. Баргажанай ба Хүйтэнэй МТС-үүд шэнэ абтаһан тракторнууд ба машинануудаа мүнөө болотор МТС-тээ абаашаагүй. Гадна, Хүйтэнэй МТС хадаа мартын түрүүшын 10 хоног хүртэр 8 тракторнуудые оройдоо ремонтлоогүй ба 4 трактораа колхозуудай полянууд дээрэһээ мастерскойдоо абаашаагүй байгаа.

Зарим машинно-тракторна станцинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол горючи бэлэдхэлгэдэ ба тэрээниие гаргашалгада болошогүйгөөр хандана. Бичурай МТС болбол хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ, февраль һарынгаа лимидээр 5 тонна бензин абаһан аад, мүнөө 4 тоннынь гаргашалаад байна. Эгэтын ба Ехэ Кударинэй МТС-үүд бүхы запасаа гаргашалжархёод, мүнөө нэгэшье килограмм горючи үгы һууна. Энэ жэлдэ манай республикын машинно-тракторна станцинууд газогенераторна тракторнуудые олоор абаха. Зүгөөр, эдээндэ хатуу түлишэ бэлэдхэлгэ тревожно байдалда байна.

Эдэ бүхы дутуунууд ойрын 3-5 хоногой торшо соо бүрин усадхагдаха ёһотой. Хабарай тарилгада большевистскэ угтамжые хангахын зорилгые хүсэдөөр бэелүүлхэ бүхы условинуудтайбди.

Эндэндэ найдабаримнай хадаа манай республика дотор звеньевод-тан-бригадирнуудай хүдэлөөн, ефремовскэ хүдэлөөн, социалистическэ соревновани үргэнөөр дэлгэржэ байна. Колхозно масса, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд болбол хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкын гайхамшаг опытоор эбсэглэгдэжэ, сталинскэ үндэр ургасын түлөө большевистскэ тэмэсэлые дэлгэрүүлхээр зоригжонхой. Бичурай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско-залуушуудай ефремовскэ звено болбол энэ жэлдэ гектар бүриин 75 центнер шэниисэ хурнаха уялга абаа. Яруунын аймагай, Ульдургын сомоной, Молотовай нэрэмжэтэ колхозой ефремовскэ звено болбол гектар бүриин 35 центнер ургасын түлөө тэмэсэнэ. Республикын түрүү МТС—Хонхолойн МТС болбол правительствын үндэр наградада хариу болгон, мүнөө жэлэй хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ гэжэ уялга абаа. Эдэ колхозууд ба МТС болбол тарилгада бүрин бэлэдхэе. Иимэнүүд жэшээнүүд аймаг бүхэндэ, сельсовет бүхэндэ бии.

Партийна, советскэ ба газартариалангай органуудай, МТС-үүд ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй мүнөөдэрэйнь зорилго юуб гэхэдэ, политическо-массова хүдэлмэриие ажахын зорилгонуудай бэелүүлгэтэй нарнаар зохидуулгын, колхозуудта ба МТС-үүдтэ ажалые зүбөөр эмхидхэлгын, социалистическэ соревновани, стахановско-ефремовскэ хүдэлөөе бүхы хэмжээгээрэнь дэлгэрүүлгын үндэһэ һуури дээрэ, хабарай тарилгада бэлэдхэлэй бүхы дутуунуудые ойрын үдэрнүүдтэ бүрин усадхахые, тарилгые агротехническэ богонихон болзорто үнгэргэхые, түрүү машина техникые хүсэдөөр хэрэглэхын түлөө тэмэсэлдэ бүхы колхозникуудые, машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдые мобилизовалга болоно.

Сталинскэ гурбадугаар табан жэлэй гурбадахи хабарта—большевистскэ угталга хангае!

ЛУГОВОДСТВЫН ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ БҮХЭСОЮЗНА СОВЕЩАНИ

Мартын 11-дэ, Союзай Наркомземдэ, луговодствын түрүүшүүлэй бүхэсоюзна совещани нээгдээ. Совещанида оролсоһон архим луговодууд ерэбэ: үнгэрһэн жэлдэ гектарһаа 114 центнер сугалуулһан, Горьковско областиин «Красная Звезда» колхозой звенье даагша Крылова; ба бусад. Совещанида Герасимов Свижанов, Балков гэгшэд хабаадаба.

«Сабшаалангай ургасые дээшэлүүлгын стахановскэ аргануудай» гэһэн темээр профессор Гжановскиин доклад, «Хаалшанариин ажалые эмхидхэлгэ» —гэһэн темээр, тэжээлнүүдэй институдай сотрудник Перштейнэй доклад сонсогдобо. Тэрэнэй һүүлдэ түрүүшүүд-специалистнуудай выступлени эхилһэн байна.

Зонхоев.

МИРЭЙ СТАЛИНСКА ПОЛИТИКЫН ТОРЖЕСТВО

Советскэ Союз ба Финляндскэ республикын хоорондын мирнэ договор баталалгые бүхы советскэ арад болбол нэгэнһаналаар һайшаана. Бүхы орон дотор суглаанууд ба митингнүүд үнгэрэгдэбэ. Тэндэ, ажалшад болбол советскэ правительствын Сталинскэ сэсэн политика хадаа ороноймнай баруун хойто хилэ дээрэ, дайнай аюулта гуламтые усадхаба гэжэ агууехэ баясхалантайгаар тэмдэглэнэ.

Суглаануудта ба митингнүүдтэ хабаадагшад болбол правительствоор даалгагдаһан зорилгые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэн шэн зоригто Улаан Армияа магтан хэлэнэ.

Алма-Ата городой предприятинууд дээрэ олон мянган хүнэй хабаадалгатай митингнүүд мартын 13-да үнгэрэгдөө.

Трамвайна паркын хүдэлмэришэд ба служащинарай суглаан дээрэ вагонно-ремонтно мастерскойн начальник Иванов болбол тэндэ хабаадагшадай һаналые иигэжэ харуулба:

—Социализмын ороной баруун хойто хилын аюулгүйе хангаха гэһэн советскэ правительствын зорилго болбол толотомо һайнаар шиидхэгдээ. Европын хойто оронуудта дайниие һүжэрөөхые һэдэһэн империалистнуудай хорото һаналнууд унан һандарба. Советскэ Союз болбол мирые хамгаалгада бата байгаа, байхашье байна.

Трамвайшад болбол Советскэ правительствын мирнэ политикые нэгэнһаналаар һайшаажа, ажалай бүтээсые бүри дээшэлүүлхэ ба оронойгоо обороные үшөө бүхэжүүлхэ гэһэн уялгануудые абаба.

Советскэ Карелиин ажалшад болбол угаалхэ бахархаар ба социалистическэ эхэ оронойгоо түлөө угаалхэ омогорхолой мэдэрэлнаар СССР ба Финляндиин хоорондо мирнэ договор баталһаниие угтаба. Заводууд, фабриканууд, колхозууд ба модо бэлэдхэлэй пунктнууд дээгүүр суглаанууд ба митингнүүд үнгэрэгдэбэ. Республика соогоо томо предприяти болохо Онежскэ завод дээрэ 1200-һаа дээшэ хүнэй хабаадалгатай митинг болобо.

Нэгэнһаналаар абтаһан резолюци соогоо заводой коллектив иигэжэ мэдүүлбэ: „Советскэ арадуудаар ба тэрэнэй сэсэн правительствоор табигдаһан зорилго—манай эхэ ороной баруун хойто хилын аюулгүйе хангаха зорилгые манай шэн габьяата Улаан Арми хүндэтэйгөөр дүүргээ. Энэ зорилгын толотомо һайнаар дүүргэгдэһэндэ бидэнэр болбол манай партида ба советскэ правительствода уялгатайбди.

Социалистическэ эсэгэ оронойгоо хүсэ шадабариие бүхэжүүлхын түлөө бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрихэбди.

Дайниие һүжэрөөгшэд болно. Манай хүсэнтүгэс Улаан Армиаар ба Улаан Сэрэгэй Флодоор үгтэһэн сохилтые хододоо һанажа ябаг. Советскэ арадай мирнэ ажалые хэншье, хэзээдэшье эбдэжэ шадахагүй».

Украинын ба Белоруссиин баруун областьнуудаар суглаанууд ба митингнүүд хүсэтэ долгёор үнгэрэгдэбэ.

Ровно городдохи пиво гаргалгын заводой хүдэлмэришэд болбол СССР ба Финляндии хоорондын мирнэ договорые бүрин һайшаажа, социализмын оронойгоо обороно хүсые улам бүхэжүүлхын уялгануудые абаба.

—Хэрбээ хэрэгтэй болоо һаань, бидэнэр болбол социалистическэ эхэ оронойгоо хамгаалгада бүгэдэ нэгэн хүн мэтэ жагсахабди—гэжэ тэдэнэр резолюци соогоо бэшэнэ.

Сталинградскэ металлургическэ „Красный Октябрь“ заводой листопрокатна цехын митинг дээрэ выступалагшад бүхэн хадаа мирнэ договор баталһаниие халуунаар һайшааба. Цехын коллектив болбол советскэ правительствоор ябуулагдажа бэйгаа мирэй сталинскэ политикын шэнэ илалтаар зоригжон, хахад жэлэйгээ программые болзорһоонь урид дүүргэхын уялга абаба.

Мартын 14-дэ Хабаровскын бүхы предприятинууд дээгүүр, мирнэ договор баталгада зорюулагдаһан митингнүүд үнгэрэгдэбэ. Молотовай нэрэмжэтэ заводой митинг дээрэ заводойнь бүхы хүдэлмэришэд инженернүүд ба служащинууд суглараа.

Тэндэ нэгэнһаналаар абтаһан резолюци соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «бидэнэр болбол манай правительствын политикые халуунаар һайшаанабди. Ленин—Сталинай агууехэ партиие тойрон үшөө нягтаар жагсахабди. Капиталистическэ хүреэлгые һанажа, өөрынгөө эхэ ороной обороно хүсые үдэр бүри бүхэжүүлхэбди. Стахановскэ хүдэлөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, 1940 оной үйлэдбэриин программые амжалтатайгаар дүүргэлгые туйлахабди».

ТАСС.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкын главна комитедээр Алтан Ехэ медаляар шагнагдаһан, Горьковско областиин, Спасска районой, „Заря Коммунизма“ колхозой опытник С. Н. Барышев. (ТАСС-ын фото-клише).

ССР Союзай орденууд ба медальнуудые барюулга

Мартын 10-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Калинин болбол шагнагдагшадта орденууд ба медальнуудые барюулһан байна.

Правительствын боевой даабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэй ба тиихэ зуураа шэн зориг ба баатаршалгые харуулһанай түлөө шагнагдаһан боецүүд, командирнууд ба политхүдэлмэрилэгшэдэй группада орденууд ба медальнууд барюулагдаба.

Финскэ сагаангвардейщинатай тэмэсэлэй фронт дээрэ командованиин боевой даабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэй ба тиихэ зуураа шэн зориг ба баатаршалгые харуулһанай түлөө капитан Помозовскай ба илаадша командир Горбатюк гэгшэд наградануудые абаба.

Түмэр замай транспортые дээшэлүүлхын хэрэгтэ архим амжалтануудай ба социалистическэ ажалай архим жэшээнүүдые харуулһанай түлөө шагнагдаһан, Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Баруун ба Ленинскэ түмэр харгынуудай ехэ группада, мүн тэрэшэлэн, харгынуудай хүдэлмэринүүдые һайжаруулгын хэрэгтэ туйлалтануудаа ба правительствын тусгаар даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй түлөө шагнагдаһан Белорусскэ, Калининскэ, Московско окружной түмэр харгынуудай хүдэлмэрилэгшэдэй группада орденууд ба медальнууд барюулагдаба.

Орденууд ба медальнуудые барюулһанайгаа һүүлээр, нүхэр Калинин болбол награда абаһантайнь дашарамдуулан шагнагдагшадые амаршаһан ба саашанхи хүдэлмэридөө шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэһэн байна.

ПАРИЖСКА КОММУНА

Жара юһэн жэлэй урда тээ, Парижда, хүдэлмэришэн анги болбол хүн түрэлтэнэй историдо түрүүшынхеэ засагые туйлан абажа, Коммуна тогтооһон байна.

1871 оной мартын 18-да Парижын хүдэлмэришэд болбол «...буржуазна гүрэнэй чиновнигуудай, судай, сэрэгэй ба полицейскэ аппарадые үндэһөөрэнь үйбутасохижо, тэрээниие өөһэдөөрөө хүтэлбэрилүүлэгдэхэ хүдэлмэришэдэй массова организациар һэлгэхын һэдэлгэ хээһэн...» (Ленинэй зохёол, т. XXIV, хуудаһан 9).

Капиталистнууд ба помещигүүд, тэдэнэй министрнүүд ба генералнууд болбол Парижһаа тэбдэн зугадажа, тэндэһээ холо бэшэ Версаль дээрэ тогтоһон байна. Парижын эзэдэнь хадаа пролетаринар, городой үгытэйшүүд, арадай гүн дундаһаа гараһан революционернүүд болоһон байгаа.

Мянгаад эрэгтэй ба эмэгтэй пролетаринар захирха тушаалнуудые, национальна гвардиин батальонуудта командна албануудые эзэлээ һэн.

Коммуна хадаа богонихон саг соо ажабайһан болобошье һаа, нилээд олон тон шухала хэмжээябуулгануудые хэжэ амжаһан байна. Тэрэ болбол арадые зэбсэглээ; фабриканууд, заводууд ба мастерскойнуудые хүдэлмэришэдэй артельнуудта үгөө; олон категориин хүдэлмэришэдэй һүниин ажалые хорео һэн.

Парижска Коммуна хадаа контрреволюциин хорые бусалгаа һэн. Французскэ буржуазиин хүлэһэншэ нохой—Тьер ба Германиин буржуазно-помещигүүдэй түлөөлэгшэ Бисмарк гэгшэд Коммунада эсэргүү тэмэсэлдэ ороһон байна.

Коммуные дарахын тула, дэлхэйн реакци нэгэдээ һэн.

Парижын хүдэлмэришэд ба бүхы ажалшад, эрэгтэйшүүд, эхэнэр ба үхибүүд болбол Коммунаа хамгаалан, баррикаданууд дээгүүр гайхамшаг героизмаар тэмэсээ һэн. Парижска пролетаринар хадаа тэдээнһээ хэды үлүү хүсэтэй буржуазна контрреволюцитай 72 үдэр тэмэсэһэнэйгээ һүүлдэ Коммунаа алдаһан байгаа.

Контрреволюци хадаа өөһэдынгөө энэ илалтые сагаан терророй зоргоороо орөлгоор тэмдэглэһэн юм. 30 мянга шахуу Коммунарнууд алуулаа; 45 мянган хүн арестовалагдажа, тэдэнэй олонхинь хожомынь алагдаа; мянгаадаарань зараа һэн. Эньэндэ Парижын 100 мянгаад хүдэлмэришэн алуулһан юм.

Парижска Коммуна унгаагдаа. Тэрэнэй унгаагдаһанай гол шалтагааниинь хадаа тэрэ үедэ нэгэнһаналаар нягта жагсаанхай пролетарска партиин үгы байһан дээрэһээнь, Парижска восставаһан хүдэлмэришэдэй бүхы Францитайгаа, илангаа французскэ тарялангшадтай барисаалгүй байһан һаань ба Коммунаа хамгаалха зэбсэгтэ хүсые һулаар эмхидхэһэнһээнь болоһон байна. Мүн энээнһээ гадна, коммунарнуудай хүсые һуладхалгада, контрреволюциин илалтада хүргэһэн нэгэн шалтагааниинь гэбэл: дайсадтай эрид шангаар тэмэсэхын оронда, Парижска Коммуна болбол болошогүй ёһол һанаа амар зан гаргажа, томо-томо үмсэтэнэй зөөриие ба банкнуудые буляан абхаяа арсажа байһанда болоно.

Парижска Коммунын историческа удхашанарань угаалхэ. «Хүдэлмэришэдэй Париж, тэрэнэй Коммунань,—Маркс бэшээ һэн,—шэнэ общестын алдарта дабшалтада тэрэнэй лаабарань болон хэзээдэ байха» (Суглуулбари зохёолнууд, том II, хуудаһан 384). Парижын Коммуна хадаа пролетариадай диктатурые бэелүүлгын түрүүшын забдалга байгаа.

Хүдэлмэришэн анги болбол гүрэнэй машиные юрэ лэ бэлэн зандань эзэлэн абажа шадахагүй, харин тэрэ хадаа гүрэнэй машиные үйбута сохижо эбдээд, тэрэнэйнь һуурида өөһэдынгөө гүрэниие—пролетарска диктатурын гүрэниие байгуулха ёһотой гэжэ Парижска Коммуна харуулаа.

Коммуна болбол пролетариадай диктатурые байгуулгын түрүүшын һэдэлгэ байгаа. Коммуна хадаа юрэ лэ „... капитализмын дарлалтые бута сохихоор һэдэбэшье, зүгөөр тэрэнээ үй бута сохижо шадаагүй ба революционна материальна результадуудые арадта харуулжа амжаагүй байгаа“ (Стахановцуудай I Бүхэсоюзна совещани дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэһөө).

Коммуна тухай дурасхал олон зуугаад жэлнүүд соо мартагдахагүй, юуб гэхэдэ, „... Коммуна болбол ямар-нэгэн нютагай гү, али ямар-нэгэн юрэнхы национальна зорилгын түлөө тэмэсээ бэшэ, харин бүхы хүн түрэлхитэнэй сүлөөрэлгын түлөө тэмэсээ“ (Ленин, зохёол, т. XV, хуудаһан 160).

Мартын 18-ниие, Парижска Коммунын ойе, бүхы дэлхэйн ажалшад болбол Революциин тэмэсэлшэдтэ туһалха Уласхоорондын үдэр гэжэ тэмдэглэн үнгэргэнэ.

Бүхы дэлхэйн ажалшад болбол Коммунарнуудай алдарта тэмэсэл тухай һанажа, капиталай тюрьмануудта зобожо байгшадта—революциин тэмэсэлшэдтэ туһалхын тула хүсэе эсүүлнэ. Энэ туһаламжа хадаа ангиин тэмэсэлэй бүри хурсадажа байгаа үедэ, хоёрдохи империалистическэ дайнай һүжэржэ байгаа үедэ илангаа удхашанартай!

Мартын 18-най үдэр—энэ хадаа, дайниие һүжэрөөгшэдтэ ба дайнай провокаторнуудта эсэргүүсэн, капиталай дарлалтада эсэргүүсэн, ажалшадай тэмэсэлэй үдэр мүн.

Энэ үдэр бүхы дэлхэйн ажалшад болбол „... пролетарска интернационализмын хэрэгтэ, бүхы оронуудай пролетаринарай ахадуугай союзай хэрэгтэ эсэстээ хүртэр үнэн байха“ („Ленинизмын асуудалнууд“ 11-дэхи хэблэл, хуудаһан 485) гэһэн агууехэ вождь, багша ба хани нүхэр Сталинай үгые бэшээтэй Улаантугуудые дээрэ үргэн бодоно.

XIV Областной партийна конференци

ВКП(б)-эйн Бурят-Монголой Обкомой хүдэлмэри тухай

(ВКП(б)-эйн Обкомой секретарь нүх. С. Д. Игнатьевай отчетно докладhаа)

(Түгэсхэл. Эхинь мартын 17-ой номерто).

Партийна пропаганда ба политическэ агитаци

Партийна пропаганда тухайда халэхэдээ, нүхэр Игнатьев тэмдэглэбэ:

—Нүхэр Сталинай хабаадалгатайгаар зохёогдоhон ба ВКП(б)-эйн ЦК-гээр hайшаагдаhан, марксизм-ленинизмын гайхамшаг энциклопедиин—„ВКП(б)-эйн историин хураангы курсын" хэблэгдэн гаралга хадаа манай партиин идейнэ ажабайдалда тон ехэ событи болоо. Манай партиин членүүдэй идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ угаахэ анхаралые хандуулха зуураа, Центральна Комитет болбол партийна пропагандаар хүдэлмэриин формонууд ба методууд тухай эли тодо заабарине, 1938 оной ноябриин 14-нэйгээ тогтоол соо үгэhэн ба хэблэлэй пропагандые үүргэ ба удхашанарые тодорхойлон харуулhан байна.

Областной парторганизацинин анхарал хадаа ВКП(б)-эйн ЦК-гэй 1938 оной ноябриин 14-нэй ба 1939 оной августын 16-най үдэрэй тогтоолнуудые бэелүүлгэдэ хандуулагдаhан байна.

Эн зэнтэй хамта пропагандистска кадрнуудые шалэн абалга hайжаруулагдаа. Энэ хэрэгтэ ВКП(б)-эйн ЦК бидэндэ ехэ туhаламжа үзүүлээ. hүүлэй жэлэй торшо соо бидэнэр болбол 17 хүнүүдые пропаганда ба агитациин таhагуудай даагшадаар, 15 хүнүүдые партийна кабинедүүдэй даагшадаар ба 33 хүнүүдые штатна пропагандистнуудаар хүдэлмэрилхыень ВКП(б)-эйн районно комитедүүдтэ эльгээhэн байнабди. ВКП(б)-эйн айкомууд ба горкомууд болбол штатна бэшэ 144 пропагандистнуудые ба штатна бэшэ 127 консультантнуудые шалэн абаhан ба баталhан байна.

Нүхэр Игнатьев болбол пропагандистска кадрнуудые шалэн абалгада серьэзно бэшэ хандалгын фактнуудые харуулба.

—ВКП(б)-эйн Обком болбол,—саашань нүхэр Игнатьев хэлээ,—семинарта ябахаар штатна ба штатна бэшэ пропагандистнуудые квартал бүридэ шалэн абаhан ба «ВКП(б)-эйн историин хураангы курсые» кружогуудта үзэлгые хүтэлбэрилхыень тула тэдэнние бэлэдхэhэн байна.

Семинарай хүдэлмэрине зүбөөр табилга ба өөрынгөө идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө пропагандистнуудай өөhэдэйнь хүдэлмэри болбол пропагандистнуудай кадрнуудай нилээд ургалые хангаа.

ВКП(б)-эйн ЦК-гэй, 1938 оной ноябриин 14-нэй үдэрэй тогтоолой гарахын урда тээ, партиин членүүдэй ба кандидадуудай дийлэнхы олониинь хадаа ВКП(б)-эйн историине кружогуудта үзэжэ байгаа. 297 кружогуудта ВКП(б)-эйн 2470 гаран членүүд ба 1000 гаран кандидадууд, хамта 3470 хүнүүд hуралсадаг hэн.

ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолой hүүлээр, эхин партийна организацинуудта партиин членүүд ба кандидадуудай дийлэнхы олонхинь партиин историине өөhэдөө үзэнэ. Историне өөhэдөө үзэгшэд: хүдөөгэй районуудта 3763 хүн, Улан-Удэ городой 3 районуудта 2879 хүн, хамтадаа 6642 хүнүүд.

ВКП(б)-эйн историне өөhэдөө үзэлгэдэхи гол дутуунуудань юуб гэхэдэ, коммунистнууд болбол историне тон удаанаар үзэнэ: олонхинь хадаа «ВКП(б)-эйн историин хураангы курсын» нэгэдэхи главада байhаар. Энэ юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, ВКП(б)-эйн Обкомой агитаци ба пропагандын таhаг ба районно партийна комиедүүд болбол «ВКП(б)-эйн историин хураангы курсые» бухы хүтэлбэрилхы кадрнуудай, илангаа партийна, советскэ кадрнуудай үзэлгые эмхидхээгүй ба өөhэдөө үзэгшэдтэ үдэр бүриин контроль, хүтэлбэри ба туhаламжа үгы байна.

„ВКП(б)-эйн историин хураангы курсые" өөhэдөө үзэдэг коммунистнуудай дунда, ВКП(б)-эйн РК ба АК секретарьнуудай, эхин парторганизацинуудай партбюрогой ба бусад хүтэлбэрилхы партхүдэлмэрилэгшэдэй хэдэг хөөрэлдөөнүүд болбол ВКП(б)-эйн историин өөhэдөө үзэгшэдые үдэр бүриин хүтэлбэрилгын ба туhаламжын үндэhэ hуурянь үшөө лэ болоогүй. Өөрынгөө эрдэмые хэн дээшэлүүлнэгүйб, марксизм-ленинизмын үндэhэ hууринуудые хэн шудалнагүйб, тэдээндэ эсэргүүсүүлэн, общественнэ партийна hанал мүнөө хүртэр эмхидхэгдээгүй.

ВКП(б)-эйн райкомуудай парткабинедүүд болбол элдэб теоретическэ асуудалнуудаар 745 групповой ба 3160 индивидуальна консультацинуудые үнгэргөө, эдээндэнь 14.000 хүнүүд хабаадаhан байна. Групповой консультацинуудай дутуунь юуб гэхэдэ, эдэ консультацинууд болбол ехэнхидээ муу лекцинүүд болошодог олонхи парткабинедүүд болбол ВКП(б)-эйн историне өөhэдөө үзэгшэдэй эрилтэнүүдые хараада абангүйгөөр консультацинуудай плануудые формальнаар табидаг байна. ВКП(б)-эйн историне өөhэдөө үзэгшэдые индивидуальна консультацинуудта хангалтагүйгөөр хабаадуулhан ябадал юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, парткабинедүүд болбол, „парткабинедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд хадаа бидэнhээ хэзээ туhаламжа эрэгшээб гэжэ, ехэнхидээ пассивнаар хүлеэдэг байна" гэжэ зааhан, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй эрилтэнүүдые дүүргэнэгүй, оперативна бэшээр хүдэлмэрилнэ.

ВКП(б)-эйн Обкомой агитаци ба пропагандын таhаг болбол ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолтой зохилдуулан, парткабинедүүдэй хүдэлмэрине шэнэдхэн табилгые хангаагүй.

Үнгэрhэн сагай торшо соо, ВКП(б)-эйн Обкомой лекторскэ группын хүсөөр 686 лекцинүүд уншагдаа, эдээндэ хамта 51173 хүн хабаадаа.

Лекционно хүдэлмэри хадаа зарим хэды амжалтануудтай байгаашье hаань, бидэнэр болбол үшөө лэ олон дутуу дундануудтай байнабди. Эдээнэй главнань юуб гэхэдэ, лекцинүүд болбол ехэнхидээ октябрьска революциин урда тээхи үеын тематикаар үнгэргэгдэнэ. ВКП(б)-эйн историне дунда ба дээдэ звеногоор үзэгшэд—бэлэдхэлтэй нүхэдтэ зориулан, 144 теоретическэ конференцинүүд үнгэргэгдэжэ, эдээндэ 2419 хүнүүд хабаадуулагдаhан байна. Бага бэлэдхэлтэйшье hаа, партиин историне өөhэдөө үзэгшэдтэ зориулан 186 теоретическэ хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэжэ, эдээндэ 2420 хүн хабаадуулагдаhан байна. Доодо звеногой кружогуудта 1377 хүн ба дунда звеногой кружогуудта 850 хүн хабаадуулагдаа.

Кружогуудай хүдэлмэриин гол дутуунь юуб гэхэдэ, доодо звеногой кружогууд хадаа «ВКП(б)-эйн историин хураангы курсын» миил нэгэдэхи главае үзэнэл. Пропагандистнуудай хүдэлмэриинь тэдэнэй заняти үнгэргэжэ эхилhэн сагhаань хойшо шалгагданагүй, пропагандистнуудта саг үргэлжын туhаламжа үзүүлэгдэнэгүй.

Партпропаганда тухай ба марксизм-ленинизмын теорине манай кадрнуудай шудалалга тухай XVIII партсъезд дээрэ хэлэhэн доклад соогоо нүхэр Сталин болбол иигэжэ тэмдэглээ hэн: «...хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ хэмжээгэй ба марксистско-ленинскэ сознательностиин бага байха тудам,... хүдэлмэрилэгшэд болбол улам жэжэ ба делигууд-гонтоошод болон хубилжа болохонь бүри магад, тэдэнэрэй хубилан урбалгань магад болохо байна».

Нүхэр Сталинай энэ заабарине манай кадрнууд ходоодоо hананагүй ба энээнине ходоодоо хүтэлбэри болгоногүй. Түргэн заhагдаха ёhотой гол алдуунь эгээ энээндэ байна.

Манай республикын ажалшадай дундахи агитационно-массова хүдэлмэри болбол түйлай ехэ далайсатай болоо. Массын дундахи хүдэлмэри хадаа партии ба нүхэр Сталинине тойрон бурят монгол арадай эбдэршэгүй жагсаалые хангаа. Тэрэ хадаа РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ hунгалтанууд дээрэ коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй сталинскэ блогой шэрэмэлтые хангаа. Агитационно-массова хүдэлмэри болбол хүдөө ажахын түрүүшүүлэй опыдые республикын колхозуудта дэлгэрүүлгые хангаба. Республикын солото луговод нүхэр Герасимовай опыт, Селенгын аймагай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо мал ажалай продукт үгэлгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлэй опыт, зуунпудтан-бригадирнуудай хүдэлөөн болбол агитационно-массова хүдэлмэриин ашаар, манай республикын олонхи колхозуудта дэлгэрүүлэгдээ. Агитационно-массова хүдэлмэреэрээ бидэнэр болбол партии ба правительствын шухала шиидхэбэринүүдые дүүргэлгэдэ ажалшадые мобилизовалнабди, республикын ажалшадай политическэ ба үйлэдбэриин активностиин түргөөр ургалые ханганабди.

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ hунгалтануудай үедэ республика соо 8298 агитаторнууд хүдэлмэрилээ hэн.

Партиин XVIII съездын тогтоолые шудалан үзэлгөөр ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. 12 районуудта (городгүйгөөр) 67838 хүнүүд съездын материалнуудые үзэнэ, съездын тогтоолнуудые ойлгуулгада 2134 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ.

—Харагты, нүхэдүүд, тоогоороо угаа ехэ ба шанараараа гайхамшаг арми, большевистскэ үгэнүүдые массада ойлгуулагшадай—агитаторнуудай арми манайда бии байна!

Нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ hунгалтые амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ ажалшадые мобилизовалхатаяа хамта, агитколлективүүд болбол уласхоорондын оршомбайдалай ба СССР-эй дотоодын асуудалнуудаар массово-ойлгуулгын хүдэлмэри ябуулаа. Нүхэр Сталинай 60 наhа гүйсэhэнтэй дашарамдуулан, агитаторнууд болбол нүхэр Сталинай ажабайдал ба ажал'ябуулгатайнь ажалшадые танилсуулгаар тон ехэ хүдэлмэри хэhэн байна. Нүхэр Сталинда манай республикын ажалшадай эльгээhэн бэшэгтэ 300.000 хүн гарнуудаа табяа.

Агитационно хүдэлмэридэ шадабари эрдэмээ бүрин үгэhэн, квалифицированна агитаторнууд хадаа агитаторнуудай ниитэ массын дундаhаа үсөөн бэшэ ургаа.

—Агитаторнуудай дундахи хүдэлмэриин ба тэдэнэй хүдэлмэрине хүтэлбэрилгын гол үндэhэн формонуудай нэгэнь хадаа агитаторнуудай семинар болоно. Үгөөр, семинар болбол агитаторнуудые бухы талааранъ хүмүүжүүлгын hургуули боложо үшөө шадаагүй байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Манай хүдэлмэридэхи гол дутагдалань юуб гэхэдэ, зарим аймагуудай парторганизацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол агитационно-массова хүдэлмэри хадаа массатай үдэр бүриин барисаагай гол үндэhэн зэбсэгэнь гэшэ гэжэ мүнөө хүртэр ойлгоогүй байна. Нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ hунгалтын hүүлээр, агитационно-массова хүдэлмэриин hуларhан ябадалые энээгээр лэ тайлбарилжа болохо байна. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагта январь hара соо агитаторнууд миил 50 хөөрэлдөө үнгэргэжэ, тэдээндээ 1145 хүнүүдые хабаадуулаа.

Энэ хүдэлмэрине ВКП(б)-эйн айкомуудай оперативнаар хүтэлбэрилдэг, тэдэ аймагуудта тон ондоо байдалтай. Зэдын аймагта январь соо агитаторнууд 460 хөөрэлдөөнүүдые хэжэ, 11783 хүнүүдые хабаадуулаа; аймаг соонь 139 докладууд хэгдээ, эдээндэнь хамтадаа 5346 хүнүүд байгаа.

Бэшэг мэдэхэгүйе усадхалга болбол хангалтагүйгөөр ябуулагдана. 1940 оной февралиин нэгэнэй мэдээгээр, бэшэг мэдэхэгүй 10.423 хүн байhан аад, тэдэнэй миил 7.253 хүнүүдынь hуралсана, 3170 хүнүүдынь hуралсанагүй. Түмэрзамай райондо бэшэг мэдэхэгүй 1221 хүнэй 860-нь hуралсана, Хоридо—689 хүнэй 480 hуралсана, Тарбагатайн аймагта—702 хүнэй 382 хүнүүдынь hуралсана г. мэтэ.

—Нүхэдүүд, хэблэлэй асуудалнуудта тогтохыем зүбшөөрыт.

XII областной партийна конференциин үедэ, жэл соо бухыдөө 12.284 мянган экземпляр тиражтай 21 газетэнүүдтэй байhан hаа, мүнөө 16.476 мянган экземпляр тиражтай 26 хэблэмэл газетэнүүдтэй болобобди. Республикын бухы районууд ба томо предприятинууд бүгэдэ шахуу өөрын хэблэгдэдэг газетэтэй болоо. Республика дотор рабсельгорнуудай (ханын газетэнүүдэй рабсельгорнуудые тоолонгүйгөөр) тоо 7.000 хүн хүртэр ургаба. Ганса 1939 он соо газетэнүүдэй редакцинуудта 30.000 гаран бэшэгүүд ороhон байна.

Манай газетэнүүд болбол XVIII партсъездын тогтоолнуудые республика соогоо үргэнөөр популяризировалаа. Нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ hунгалтануудай үедэ газетэнүүд ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Манай республиканскэ газетэнүүд болбол предприятинуудта ба хүдөө ажахыда ажалай шэнэ социалистическэ методуудые дэлгэрүүлгын инициаторнууд ба активна организаторнуудань болоhон байна. Жэшээлхэдэ, „Бурят-Монгольская Правда" болбол Селенгын аймагай солото луговод нүхэр Герасимовай хүдэлмэриин методууд тухай хэдэн лекцинүүдые эмхидхээ. Республикын колхозуудта герасимовскэ хүдэлөөнэй хэр дэлгэржэ байhание ходоодоо харуулжа байгаа. Газета болбол нүхэр Герасимовай хүдэлмэри тухай материалнуудые гаргалгаараа хизаарлаагүй, мүн республика соогоо тэжээлэй база байгуулха тухай асуудалтайгаар 15 колхозуудта колхознигуудай ба колхозно луговодуудай совещаниинуудые үнгэргэhэн, энэ асуудалаар специалистнуудай ба научна хүдэлмэрилэгшэдэй 4 совещани хэhэн ба республикын луговодуудай 2 совещани үнгэргэhэн байна. „Бурят-Монгольская Правда" газетын инициативые бухы аймагуудай газетэнүүд дэмжэжэ, хүдэлмэриин герасимовскэ методуудые дэлгэрүүлhэн байна. Энээнэй результадта сабшалангай ургаса 1938 ондо гектар бүриин 12,1 центнер байhанаа, 1939 ондо 14,6 центнер хүртэр ургаhан байна.

„Бурят-Монгольская Правда" ба аймагай газетэнүүд болбол зоотехническэ объектнүүдые барилгын түргэн методуудые, ажалай эмхидхэлые, партийно-массова хүдэлмэрине харуулан, Заиграйн аймагай, Лениинэй нэрэмжэтэ колхозой опыдоор түргэн, зоотехническэ барилгын опыдые дэлгэрүүлhэн байна. „Бурправдаар" эмхидхэгдэhэн ба республикын бухы газетэнүүдтэ толилогдоhон, „Малай продукт үгэлгые дээшэлүүлхэ замууд тухай" Селенгын аймагай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой отчет-бэшэг болбол республикын малшадай дунда халуунаар hайшаагдаhан байна. Энээнэй результадта, дээдэ продуктивна, культурна малажалай фермэнүүдэй түлөө хүдэлөөнэй республикын олон колхозууд оролсобо.

„Бурят-Монголой Үнэн" газета болбол республикын промышленна центр ба столица шадар картофельно-овощно база байгуулха тухай город шадарай колхозуудта Заиграйн аймагай, „Улаан Эрхирик" артелиин колхознигуудовощеводуудай хандаhан бэшэгые эмхидхэжэ ба толилжо hайн инициатива үүсхээ. Газета болбол республика соогоо эгээ түрүүн, „Улаан Эрхирик" колхозой хэрэглэhэн клинскэ теплицые олон колхозуудай колхознигуудта харуулжа шадаа. Газета болбол „Улаан Эрхирик" колхозой овощеводуудай опыдые республикын хэдэн олон колхозуудай достояни болгожо шадаба. Результадуудань эли. Клинскэ теплица хэрэглэhэн колхозуудта овощно культурануудай ургасань 15-20 проц. ехэ болоhон байна.

—Партии ба правительствын тогтоолнуудые дүүргэхын түлөө манай республиканскэ ба аймагуудай газетэнүүдэй большевистскэ тэмсэлые харуулhан, хэдэн арбаад фактнуудые хэлэжэ болохо байна. Манай газетэнүүд болбол хуурмаг колхознигуудые, хүдөөажахын артелиин сталинскэ устав эбдэгшэдые элирүүлнэ, газетэнүүд хадаа колхозуудые бэхэжүүлхын ба ажалай дисциплинэые hайжаруулхын түлөө тэмсэхэдэнь парторганизацида серьёзноор туhална. Манай газетэнүүд хадаа большевистскэ үгэнүүдые ажалша массын дунда үнэхөөрөө активна нэбтэрүүлэгшэд болоо гэжэ зоригойгоор хэлэхэдэ болоно.

1939 ондо, районно газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлхын зорилгоор, „Бурят-Монгольская Правда" газетын редакциин дэргэдэ үйлэдбэриин практика үнгэргэгдэжэ, 45 үдэрэй үйлэдбэриин практикада 20 хүн хабаадуулагдаhан байна. Ойрын саг соо 100 рабсельгорнуудай заочно hуралсал эхилхэнь.

Манай хэблэлэй зорилго юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэн ба таряашанай үргэн массатай ба рабсельгорнуудтай барисаагаа улам бэхэжүүлэн, ВКП(б)-эйн XVIII съездын, ЦК-гэй майскэ пленумэй тогтоолнуудые үшөө үргөөр, үшөө hайгаар популяризировалха ба бодото хэрэгтэнь эрид бэелүүлхэ ябадал болоно. Республиканскэ газетэнүүд болбол ВКП(б)-эйн историне үзэгшэдтэ туhаламжа болгон, лекцинүүд ба статьянуудые олоор толилхо ба марксистско-ленинскэ теорине өөhэдөө үзэгшэдэй опыдые хамтадхаха ба дэлгэрүүлхэ ёhотой. Пропагандын ба политическэ агитациин хэрэг тухайда богонёор хэлэхэдэ иимэ байна.

Комсомол ба пионернүүд тухай

Нүхэд! Манай гайхамшаг халаан—комсомольско организациин ажабайдал ба хүдэлмэри тухайнь конференци дээрэ халангүй байжа болоногүй. Отчетно үе соо, манай комсомольско организаци идейнэ нилээд бэхэжээ, мүн тоогоороо хоёр дахин ургаа. Мүнөө комсомольско организаци болбол ВЛКСМ-эй 25000 шахуу членүүдтэй, тэрэ тоодонь 9500 басагад. Тиин 157 шэнэ эхин комсомольско организацинууд байгуулагдаа.

Комсомольско организациин нилээд ургаhанайнь хажуугаар, шэнэ орогшодой дунда бурят залуушуудай үсөөбтэр байhые тэмдэглэхэ шухала. Организацида бухыдөө 7540 бурят залуу хүбүүд ба басагад байна.

Комсомольско активай нилээд хубинь хадаа ВКП(б)-эйн историне үзэхын түлөө үнэхөөр оролсоо. 25000 комсомольцуудhаа 5876 хүниинь ВКП(б)-эйн историне өөhэдөө үзэнэ. Хамтадаа 8687 хүнүүд ВКП(б)-эйн историне үзэнэд. 4297 хүнүүд политграмотые үзэнэ.

Улан-Удэ городто комсомольско активай hургуули эмхидхэгдээ.

Комсомольцууд болбол нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ hунгалтануудые үнгэргэлгэдэ активнаар хабаадалсаа. 4 мянган комсомольцууд—активистнууд хадаа hунгалтын участогуудта агитаторнуудаар хүдэлмэрилээ, 7157 комсомольцууд болбол hунгалтын комиссинуудай түрүүлэгшэнэр, түрүүлэгшэнэрэй орлогшонор, членүүд болон хүдэлмэрилhэн байна. Нютагуудахи (аймагай ба сельскэ) Соведүүдэй депутадуудта 619 комсомольцууд hунгагдаа.

Тиихэтэй хамта, hунгалтануудые үнгэргэhэнэй hүүлээр, зарим комсомольско организацинууд хадаа агитационно хүдэлмэридэхи түйлалтануудаа бэхэжүүлжэ шадаагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүнөө олонхи аймагуудта энэ хүдэлмэри самотегто табигдаад байха юм.

Хэдэ хэдэн аймагуудахи ба Улан-Удэ городдохи клубууд, уншалгын байшангууд ба улаан булангууд хадаа залуушуудые политическэ хүмүүжүүлгын центрэнь үшөө болоогүй. Комсомолой Обком болбол hүүлэй үедэ колхозуудта ажалайнь ба ажаhуудалайнь культурые дээшэлүүлхэ тушаа хүдэлмэридэ оролсоо. Харин, аймагуудахи комсомольско организацинууд энэ хүдэлмэриин түлөө үшөө оролсоодүй байна.

Партиин XVIII съездын тогтоолнуудые бэелүүлэн, комсомольско организаци хадаа ажахынш[...] байгуулалтада нилээд активнаар хабаадалсана. Энэ активность болбол үйлэдбэридэхи ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ, социалистическэ соревновани[...] ба стахановска хүдэлөөе ургадхэ[...] дэлгэрүүлгэдэ, Сталинска ургасын ба малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй планине дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ харагдана. Промышленна предприятинуудта хүдэлмэрилжэ байгаа 1880 комсомольцуудhаа 870-нь—стахановцууд ба ударнигууд. Комсомольцуудай дунда 140 инженернүүд ба техникүүд, 57 мастернууд бии. Үйлэдбэридэ хүдэлмэрилжэ байгаа комсомольцууд ба комсомолконууд хадаа үйлэдбэриингөө плание үлүүлэн дүүргэхын ба социалистическэ соревнованиие ургадха[...] дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэлдэ авангардна үүргые эзэлнэ. Тэдэнэр стахановска хүдэлмэриин үндэр жэшээнүүдые харуулна.

Саашань нүхэр Игнатьев хадаа промышленностьдахи ба хүдөө ажахыдахи комсомольцуудай эрхим хүдэлмэриин жэшээнүүдые харуулба.

Нүхэд! hургуулинуудахи комсомольско хүдэлмэри ба пионерскэ хүдэлөөе хүтэлбэрилгэ болбол манайда үни удаанай hула байhан ба мүнөөшье хангалтагүй байhыень таанар мэдэнэт.

Тогтоолоо манай партиин Центральна Комитедэй хүтэлбэреэр зохёон гаргаhан, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй X пленум хадаа hургуулидахи хүдэлмэреэ эрид hайжаруулхыень комсомольско организацинуудhаа эрнэ. Энэ тогтоолые шудалжа, республикын комсомольско организаци болбол hургуулинуудые улам бэхэжүүлгэ, hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрине большевистскээр табилга хадаа комсомолой бухы ажал'ябуулгадань тон шухала зүйл байhыень ойлгоо гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй байна. Республика доторхи hургуулинуудта 145 комсомольско организацинууд тоологдоно, тэдэнэртэ 6000 шахуу комсомольцууд бии. Манайда 1235 пионерскэ отрядууд,—тэдэнэртэ 41685 пионернүүд байна. Иимэ ехэ армиие комсомолой нүлөөгүйгөөр ба хүтэлбэригүйгөөр орхижо болохогүй.

Докладайгаа түгэсхэлдэ, нүхэр Игнатьев болбол комсомолой хүдэлмэридэхи хэдэ хэдэн ехэнүүд дутуунуудые зааба.

Отчетно-hунгалтын партийна суглаануудай ба партконференцинүүдэй дүнгүүд

Эхин парторганизацинуудай отчетно-hунгалтын суглаанууд хадаа идейно-политическэ үндэр хэмжээдэ, коммунистнуудай үндэр активностьтайгаар үнгэрбэ. Тус суглаанууд болбол Бурят-Монголой большевигүүдэй нягта барисаае ба эбдэршэгүй единствое, коммунистнууд хадаа Сталинска Центральна Комитедтэ эсэстээ хүртэр преданнэ байhыень, социализмын шэнэнүүд илалтануудай түлөө эрэлхэг зоригойгоор тэмсэхээр бэлэн байhыень, манай замдахи бухы бэрхэшээлнүүдые дабахаар бэлэн байhыень харуулаа.

Партийна суглаануудта коммунистнуудай 83,7 процентнь хабаадаhан, энэ факт хадаа коммунистнуудай үндэр активность тухай гэршэлнэ. Отчетно докладууд тушаа прениинүүдтэ 4233 хүн гү, али суглаанда байгшадай 60,6 процентнь үгэ хэлээ.

— hунгалтануудай результадта, Ленин—Сталинай партида преданнэ, шэнэ нүхэд эхин организацинуудай хүтэлбэридэ ерээ. Парторганизацинуудай 493 секретарьнуудhаа, 221 хүниинь гү, али 45 процентнь түрүүшынхеэ hунгагдаа.

Бухы районно партийна конференцинүүдэй 1494 делегадуудhаа 649 хүниинь гү, али 43,4 процентнь прениидэ выступалаа.

Эхин ба районно парторганизацинуудахи hунгалтанууд болбол «Хүтэлбэрилхы парторганнуудые hунгаха тухай» ВКП(б)-эйн ЦК-гэй инструкцитай хүсэд зохилдон үнгэрөө гэжэ түгэсхэлдөө тэмдэглэхэ хэрэгтэй байна. Кабанскын, Бичурай ба бусад зарим районуудта—ВКП(б)-эйн ЦК-гэй инструкцине хазагайруулhан ушарнууд байбашье hаань, тэрэ хадаа hунгалтын кампаниин процесста, ВКП(б)-эйн айкомуудаар—өөhэдөөрэнь заhагдаhан байна.

Өөрынгөө докладай түгэсхэлдэ, нүхэр Игнатьев болбол бурят-монголой партийна организацин урда хадаа хэдэн практическэ зорилгонуудые дэбжүүлэн, историческа XVIII съездын тогтоолнуудые ба нүхэр Сталинай заабаринуудые бэелүүлхын түлөө саашадаа тэмсэлдэ, мобилизационно бэлэн байдалаа ба hэрэмжэеэ дээшэлүүлгэдэ делегадуудые уряалба.

Харюусалгата редакторые орлогшо Ц. ОЧИРОВ.